

9. Мицик Ю.А. Історія України / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ebk.net.ua/Book/history/mitsyk_iu/part9/901.htm.

10. Українські землі в складі Російської Імперії в першій половині XIX ст. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.litopys.com.ua/encyclopedia/uchast-ukra-nskogo-narodu-u-rosko-yusko-turetsk-y-ta-v-tch-znyan-y-v-y-nakh/ukra-nsk-zeml-u-sklad-ros-v-persh-y-polovin-xix-st/>.

11. Пирожкова И.Г. История строительного законодательства Российской империи : [научная монография] / [И.Г. Пирожкова]. – М. : «Канон+» РООИ «Реабилитация», 2008. – 288 с.

12. Розвиток будівельної індустрії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ua-referat.com/Будівельні_професії/.

13. Калінічева Г.І. Головні етапи державного будівництва в Україні: Науково-методична розробка теми / Г.І. Калінічева [Електронний ресурс]. – Режим доступу : ipk-dszu.kiev.ua/.../e780b6e39abd6cf9c976c80.

14. Бутаева Е.М. Историко-правовой аспект организации государственного управления в сфере градостроительства / Е.М. Бутаева [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.top-personal.ru/estatelawissue.html?116>.

15. Косенкова Ю.Л. Советский Строительный комплекс 1940-х – первой половины 1950-х годов. От творческих поисков – к практике строительства / Ю.Л. Косенкова. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 440 с.

16. Братановский С.Н. Управление градостроительным комплексом в России (административно-правовой аспект) / С.Н. Братановский, А.В. Ерхов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nnre.ru/delovaja-literatura/upravlenie_gradostroitelnyim_kompleksom_v_rossii-administrativno-pravovoi_aspekt/p2.php.

17. Кузнецова С.А. Административно-правовое регулирование в сфере строительства : дис. канд. юрид. наук : 12.00.14 – административное право, финансовое право, информационное право / С.А. Кузнецова. – М., 2003. – 188 с.

18. Козлов Ю.М. Советское административное право: Управление отраслями народного хозяйства. / Ю.М. Козлов, А.Е. Лунев и др. – М. : Юридическая литература, 1982. – 288 с.

19. Про основи містобудування : закон України : від 16.11.1992 № 2780-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>.

УДК 342.9+347.77

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Саєнко А.І., аспірант

кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Статтю присвячено питанням, пов'язаним із перспективами розвитку адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності. Проаналізовано нормативно-правову базу, у тому числі актуальні законопроекти, а також правову доктрину із цього питання. Виявлено неповноту розуміння сутності адміністративних послуг у системі суб'єктів їх надання та наведено можливі перспективи розвитку цієї сфери.

Ключові слова: адміністративна послуга, адміністративна процедура, результат надання адміністративної послуги, інтелектуальна власність.

Статья посвящена вопросам, связанным с перспективами развития административных услуг в сфере интеллектуальной собственности. Проанализированы нормативно-правовая база, в том числе актуальные законопроекты, а также правовая доктрина по этому вопросу. Выявлена неполнота понимания сущности административных услуг в системе субъектов их предоставления, а также показаны возможные перспективы развития этой сферы.

Ключевые слова: административная услуга, административная процедура, результат предоставления административной услуги, интеллектуальная собственность.

Sayenko A.I. PERSPECTIVES OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE FIELD OF INTELLECTUAL PROPERTY

The article is devoted to the question of perspectives of administrative services in the field of intellectual property. Analyzes the regulatory framework, including relevant laws and legal doctrine on the matter. Revealed incomplete understanding of the nature of administrative services in the system of their provision and are potential perspectives for development of this sphere.

Key words: administrative service, administrative procedure, result of administrative service, intellectual property.

Постановка проблеми. З ухваленням Закону України «Про адміністративні послуги» безліч проблемних питань щодо новоствореного інституту отримали свою правову регламентацію. Разом із тим досі не існує жодного переліку адміністративних послуг за сферами їх надання. Поділу за сферами не було зроблено в жодній із редакцій законопроекту «Про перелік адміністративних послуг та плату (адміністративний збір) за їх надання». Рее-

стр адміністративних послуг, котрий ведеться Міністерством економічного розвитку та торгівлі України, розподіляє послуги лише за суб'єктами їх надання [1]. Як наслідок, адміністративні послуги в певній сфері ототожнюються лише з послугами центрального органу виконавчої влади, на який покладено реалізацію державної політики у відповідній сфері.

Не стала винятком і сфера інтелектуальної власності. Зокрема, «Портал адміністратив-

них послуг» поділяє послуги як за суб'єктами їхнього надання, так і за сферою, до якої вони належать. Наприклад, у вкладці «Громадяни» серед «Інших сфер господарської діяльності» виокремлено сферу «Інтелектуальна власність», при переході за посиланням відображається шістнадцять адміністративних послуг, котрі можуть отримати фізичні особи. Усі ці послуги здійснюються Державною службою інтелектуальної власності. Разом із тим на сторінці «Єдиного державного порталу адміністративних послуг» зазначеного органу виконавчої влади як суб'єкта надання адміністративних послуг вже наведено двадцять одна адміністративна послуга [2].

Стан дослідження. Питанням дослідження адміністративних послуг приділяється значна увага науковців, зокрема В.Б. Авер'янова, О.М. Бандурки, Д.Н. Бахрана, Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, І.П. Голосніченка, І.Б. Коліушка, В.К. Колпакова, Г.М. Писаренко, В.П. Тимощука та інших, які, безперечно, зробили вагомий внесок у розвиток адміністративних послуг в Україні. Проте більшість із цих досліджень стосувалися лише вихідних положень адміністративних послуг і, відповідно, більшою мірою стосувалися тих аспектів, котрі притаманні для всіх адміністративних послуг незалежно від сфери їх надання. Сфера інтелектуальної власності як середовища з надання адміністративних послуг не досліджувалася майже зовсім.

Метою статті є визначення кола правовідносин, котрі формують сутність адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності, у тому числі встановлення суб'єктів їх надання, а також формування можливих шляхів розвитку адміністративних послуг у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Низка спеціальних законів, котрі регламентують суспільні відносини, пов'язані з наданням правового захисту на певні об'єкти прав інтелектуальної власності, зокрема у підсфері авторських та суміжних прав і підсфері промислової власності, встановлюють, що така правова охорона надається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності [3; 4]. Згідно з положенням «Про державну службу інтелектуальної власності України» таким органом є саме ця служба; відповідно, адміністративні послуги у цій сфері ототожнюють лише з адміністративними послугами, які надає цей орган [5].

Проте перелік об'єктів прав інтелектуальної власності, сформований як на рівні міжнародних угод, так і на рівні Цивільного кодексу України, охоплює не тільки об'єкти авторських і суміжних прав та об'єктів промислової власності, а й засоби індивідуалізації цивільного обороту, товарів, робіт, послуг і нетрадиційні результати інтелектуальної власності. Варто зауважити, що Державна служба інтелектуальної власності України відносить певні об'єкти прав інтелектуальної власності засобів індивідуалізації цивільного обороту, товарів, робіт, послуг, зокрема торговельні марки та географічні зазначення товарів, до підсфери промислової власності, те ж саме

стосується і такого об'єкту, як топографія інтегральних мікросхем, який належить до нетрадиційних об'єктів прав інтелектуальної власності.

Відповідно, Державна служба інтелектуальної власності України віднесла до адміністративних послуг ту частину діяльності, завдання або функції яких ініціюються за заявою суб'єкта звернення та відбуваються шляхом здійснення її владних повноважень, які призводять до набуття, зміни або припинення прав та/або обов'язків, по-перше, творця об'єкта інтелектуальної власності стосовно такого об'єкта; по-друге, фізичних і юридичних осіб, у тому числі суб'єктів господарювання, якщо їхня діяльність пов'язана з використанням певних об'єктів прав інтелектуальної власності або якщо вони представляють інтереси творців таких об'єктів. Також до адміністративних послуг належить надання послуг у вигляді витягів та виписок з реєстрів, свідоцтв, довідок, копій, дублікатів та інших передбачених законом дій, у результаті яких суб'єкту звернення, а також об'єкту, що перебуває в його власності, володінні чи користуванні, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт, як це передбачено ч. 3. ст. 3 Закону України «Про адміністративні послуги» [6].

Беручи до уваги вищезазначене, виникає закономірне запитання: чому аналогічні дії не визнано адміністративними послугами стосовно інших об'єктів прав інтелектуальної власності, котрі передбачені принаймні на рівні Цивільного кодексу України? Звичайно, такі об'єкти, як комерційна таємниця та раціоналізаторська пропозиція, отримують свою правову охорону на рівні окремих суб'єктів господарювання та не входять до компетенції державних органів виконавчої влади; наукове відкриття як об'єкт інтелектуальної власності має спірний характер; але такий об'єкт прав інтелектуальної власності, як сорти рослин, є дуже подібним за своєю сутністю до об'єктів промислової власності, адже на сорти рослин так само видається свідоцтво про державну реєстрацію, патент і свідоцтво авторства.

Варто зауважити, що в законопроекті щодо переліку адміністративних послуг видача цих документів та їх дублікатів визначається як адміністративні послуги [7]. На жаль, це лише законопроект, на практиці видача цих документів так і залишилася лише одним із видів повноважень уповноваженого органу без визнання їх адміністративними послугами. Але, оскільки їх правова природа та процедура надання подібна до адміністративних послуг з видачі патентів та свідоцтв на об'єкти промислової власності, ми вважаємо, що ці повноваження повинні бути визнаними адміністративними послугами в діяльності Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів і захисту споживачів, до компетенції якої належать ці повноваження, у зв'язку з тим, що цей орган став наступником Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України.

Проте варто нагадати, що сфера інтелектуальної власності не обмежується лише правовідносинами з приводу державної реє-

страції об'єктів прав інтелектуальної власності, до неї також належать і правовідносини, пов'язані з їх використанням та підтвердженням певного юридичного статусу або факту. Наприклад, одним із завдань Державної служби інтелектуальної власності є ведення Єдиного реєстру одержувачів контрольними марками та, відповідно, здійснення адміністративної послуги з забезпечення таких одержувачів відповідними марками, котрі стають правовою підставою для подальшого розповсюдження примірників, що містять об'єкти права інтелектуальної власності і суміжних прав. Схожі завдання можна спостерігати й у діяльності інших державних органах виконавчої влади.

Наприклад, Державне агентство України з питань кіно як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра культури, реалізує державну політику у сфері кінематографії. Як наслідок, до його завдань, зокрема, належать ведення Державного реєстру виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів; ведення Державного реєстру фільмів; видача державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів. Зокрема, останнє з повноважень визнано адміністративною послугою.

Інший центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, котрий забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері. Серед його завдань в аспекті нашого дослідження варто виокремити ведення Державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції, видача свідоцтва про внесення до котрого також визначена як адміністративна послуга. Таким чином, завданнями обох вказаних вище органів є забезпечення правочинного використання певних видів об'єктів авторських і суміжних прав.

Варто зауважити, що останніми роками Державна служба інтелектуальної власності України намагається позбутися більшої частини адміністративних послуг, пов'язаних із промисловою власністю, зокрема в оприлюдненому проекті закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання надання адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності» 2015 року пропонувалося внесення змін до Закону України «Про адміністративні послуги», а саме доповнити ч. 2. ст. 2 «Дія цього Закону не поширюється на відносини щодо» пунктом 14 наступного змісту: «...охорони прав інтелектуальної власності (здійснення дій, пов'язаних з охороною прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні позначення, у тому числі проведення міжнародного пошуку та міжнародної попередньої експер-

тизи)». За таких умов серед адміністративних послуг інтелектуальної власності у сфері промислової власності залишаться лише видача свідоцтва представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). На нашу думку, таке значне скорочення адміністративних послуг є необґрунтованим, тому не дивно, що двічі цей законопроект не просувався далі суспільного обговорення [8]. Разом із тим в останній редакції законопроекту щодо переліку адміністративних послуг ці послуги вже відсутні, на відміну від видачі патенту та свідоцтва на сорти рослин [7].

Варто зауважити, що в останніх редакціях законопроектів щодо переліку адміністративних послуг видача дублікатів і копій документів (результату адміністративної послуги) не виокремлюється в окрему послугу, вона виступає як додаткова або така, що можлива після отримання основної, на зразок практик надання державних послуг у Російській Федерації [7]. Однак Закон України «Про адміністративні послуги» не містить норм щодо основної та додаткової адміністративної послуги.

Таким чином, можна припустити, що в Україні досі продовжується формування сутності інституту адміністративних послуг, адже навіть суб'єкти законодавчої ініціативи та суб'єкти надання адміністративних послуг не в змозі досягнути сутності адміністративних послуг і, як наслідок, визначені кола правовідносин, які повинні формувати систему адміністративних послуг. Ведеться політика максимального скорочення кількості адміністративних послуг начебто через їх невідповідність сутності таких послуг.

Ми вважаємо, що найбільша проблема інституту адміністративних послуг полягає в тому, що чомусь українська правова спільнота вирішила називати їх саме «послугами». Досліджуючи адміністративні послуги у сфері інтелектуальної власності в іноземних країнах, у тому числі в США та країнах Європейського Союзу, від яких начебто і відбулось запозичення інституту адміністративних послуг, було встановлено, що такого визначення послуг немає в жодній розвиненій країні, його лише частково можна порівнювати з «адміністративною процедурою» або взагалі з «діями», «повноваженнями», «функціями» або «завданнями» уповноважених органів. Відповідно, у більшості країн світу до аналогів вітчизняних «адміністративних послуг» належать майже всі правовідносини, які виникають між уповноваженим органом виконавчої влади та зацікавленою стороною (це можуть бути фізичні та юридичні особи, резиденти та нерезиденти), незалежно від того, платні вони чи ні; більше того, вони досить часто породжуються як обов'язок. Головна особливість полягає у відсутності бюрократизму під час здійснення цих правовідносин, саме в цьому і проявляється їх подібність до послуг у приватному секторі.

На жаль, українська правова спільнота цього так і не усвідомила. Замість того, щоб залишити старі реєстраційно-дозвільні інститути та зробити реформування «свідомості» виконавчого апарату і, як наслідок,

зміну їхніх правовідносин з громадянами, відбулася лише заміна їх понять на нове – «адміністративні послуги», без реформування процедури їх здійснення. Більше того, сформовано таке розуміння «адміністративних послуг», за якого не зрозуміло, що саме потрібно до них відносити. Якщо проводити аналогію з високорозвиненими країнами, то у сфері інтелектуальної власності кожної з них надається понад дві сотні аналогів вітчизняних «адміністративних послуг», тоді як у нашій державі їхня кількість, навпаки, щодня зменшується.

Нинішня практика надання адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності є яскравим прикладом того, наскільки може бути обмежене розуміння сутності «адміністративних послуг» з боку суб'єкта, відповідального за їх надання, адже з проведеного нами дослідження вбачається, що у сфері інтелектуальної власності всі адміністративні послуги націлені лише на набуття прав і похідних від нього обов'язків суб'єктом їх звернення. Та ж діяльність уповноважених державних органів, котра направлена на зміну або припинення прав чи обов'язків, практично відсутня, хоча відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги» вона повинна визнаватися такими послугами [6]. Як наслідок, правовідносини, пов'язані з підтриманням чинності певних охоронних документів промислової власності на кожен рік, продовження їхнього загального строку дії, порядок відмови від дії патенту, свідоцтва та інших охоронних документів до закінчення строку їхньої дії та інші подібні правовідносини, котрим притаманні ознаки адміністративних послуг, такими не визнано, а їх реалізація так і продовжує існувати на рівні окремих повноважень конкретного державного органу.

За вказаних вище обставин виникає запитання, до якого з видів діяльності державних органів варто віднести зазначені повноваження, якщо вони не віднесені до діяльності з надання адміністративних послуг. Найбільш логічним є віднесення цих повноважень до адміністративно-процедурної діяльності, сутність якої досі не визначено жодним нормативно-правовим актом.

За таких обставин виникає безліч запитань стосовно співвідношення «адміністративної послуги» та «адміністративної процедури». За загальним правилом вважається, що адміністративна послуга є одним із проявів адміністративної процедури. Разом із тим, на відміну від проблематики адміністративної процедури, котра передусім має правовий характер, адміністративні послуги більшою мірою стосуються організаційних питань. У нашій же державі законодавець вирішив піти іншим шляхом, а саме знехтуванням потреби у створенні нормативно-правового документу щодо регламентації адміністративної процедури. Проте на рівні закону було затверджено інститут «адміністративних послуг», котрий за своєю суттю повинен регламентувати саме організаційні питання.

Як наслідок, у правовій доктрині нашої держави існує одночасно безліч варіантів розвитку інституту адміністративних послуг. Наприклад К.А. Фуглевич, досліджуючи процедурні аспекти Закону України «Про адміністративні послуги» та прикінцеві положення цього закону стосовно законодавчого закріплення переліку адміністративних послуг та плати (адміністративного збору) за їх надання, задає цілком закономірне запитання: чи не є більш доцільним вдосконалення нормативно-правової бази у сфері надання адміністративних послуг замість ухвалення нового кодексу? [9, с. 76].

На думку О.М. Буханевича, виділення із загальної системи адміністративної процедури лише однієї її складової може призвести до негативного досвіду окремих країн Центральної Азії, які обрали аналогічний шлях. Як наслідок, законодавча регламентація адміністративних послуг, на його думку, є лише короткочасним прогресом, який створює перешкоди та відтермінує створення спеціального процедурного законодавства [10, с. 164].

Висновки. З проведеного дослідження вбачається, що інститут адміністративних послуг в Україні продовжує своє формування як на нормативно-правовому рівні, так і на рівні доктрини адміністративного права. Безперечно, розвиток адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності безпосередньо залежить від розвитку інституту адміністративних послуг. Згідно з чинною регламентацією адміністративних послуг можна стверджувати, що діяльність Державної служби інтелектуальної власності щодо продовження строку дії охоронних документів на об'єкти промислової власності та дострокове припинення їх чинності за ініціативою власника має бути віднесена до діяльності з надання адміністративних послуг. У разі, якщо в подальшому розвитку інституту адміністративних послуг буде встановлений поділ адміністративних послуг на «основні» та «додаткові», тобто супутні чи такі, що випливають або мають можливість здійснення лише після отримання «основної» послуги, внесення щорічної плати за підтримання дії охоронних документів і внесення змін до відповідних державних реєстрів, скоріш за все стануть додатковими адміністративними послугами. Схожі перспективи характерні і для сфери охорони прав інтелектуальної власності на сорти рослин, адже згідно з Законом України «Про охорону прав на сорти рослин» власник патенту на сорт рослин і свідоцтва про державну реєстрацію сорту рослин має право дострокового припинення дії цих охоронних документів до закінчення законодавчо встановленого строку. Разом із тим за умови ухвалення поточної редакції законопроекту щодо переліку адміністративних послуг їхня кількість у сфері інтелектуальної власності, навпаки, може суттєво зменшитися та, як наслідок, лише частково відобразити весь можливий спектр адміністративних послуг у цій сфері.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Реєстр адміністративних послуг // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=ReiestrAdministrativnikhPoslug>.
2. Єдиний державний портал адміністративних послуг // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://poslugy.gov.ua/>.
3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІІ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
5. Про затвердження Положення про Державну службу інтелектуальної власності України : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2014 р. № 658 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 97. – Ст. 2783.
6. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 409.
7. Проект Закону про перелік адміністративних послуг від 12.10.2015 р. № 3319 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56815.
8. Проект Закону України «Про внесення до деяких законів України щодо врегулювання питання надання адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності» від 20.05.2015 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sips.gov.ua/ua/proect_z_20052015.
9. Фуглевич К.А. Стан наукових досліджень правової природи адміністративних послуг / К.А. Фуглевич // Право та державне управління. – 2013. – № 4. – С. 74–78.
10. Буханевич О. М. Адміністративні послуги в Україні: Теорія та практика реалізації : [монографія] / О.М. Буханевич. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. – 386 с.

УДК 342.9:349.951

УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ НАДР ДЛЯ БУДІВНИЦТВА НАЗЕМНИХ СПОРУД І БУДІВЕЛЬ ТА ПІДЗЕМНИХ СПОРУД, НЕ ПОВ'ЯЗАНИМ ІЗ ВИДОБУТКОМ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Сурілова О.О., к. ю. н., доцент
кафедри права Європейського Союзу і порівняльного правознавства
Національний університет «Одеська юридична академія»

Стаття присвячена дослідженню особливостей державного управління використанням надр для будівництва наземних споруд і будівель та підземних споруд, не пов'язаним із видобутком корисних копалин, його правовим основам і формулюванню пропозицій про вдосконалення законодавства щодо класифікації цих споруд, вимог стосовно охорони надр і довкілля під час їх будівництва та експлуатації, необхідності запровадження 3D-кадастру, порядку надання надр у користування для спорудження наземних будівель, адже масштабне будівництво пов'язане зі значним заглибленням у надра.

Ключові слова: надра, підземні споруди, охорона надр, гірничі виробки, 3D-кадастр, екологічна безпека, надрокористування.

Статья посвящена исследованию особенностей государственного управления использованием недр для строительства подземных сооружений, не связанным с добычей полезных ископаемых, его правовых основ и формулировке предложений по совершенствованию законодательства относительно классификации этих сооружений, требований в сфере охраны недр и окружающей среды при их строительстве и эксплуатации, необходимости внедрения 3D-кадастра, порядка предоставления недр в пользование для сооружения наземных зданий.

Ключевые слова: недра, подземные сооружения, охрана недр, горные выработки, 3D-кадастр, экологическая безопасность, недропользование.

Surilova O.O. SUBSOIL USE MANAGEMENT FOR BUILDING OF ABOVE-GROUND STRUCTURES AND BUILDINGS AND UNDERGROUND STRUCTURES, NOT RELATED WITH MINING OPERATIONS

The article deals with the specifics of state governance of subsoil utilization for construction of underground structures, which are not related to mining, its legal foundations and formulation of propositions concerning improvement of legislation on classification of such structures, order of making subsoil available for use, requirements on protection of subsoil and environment in the course of their construction and exploitation, necessity of development of 3D register, order of making subsoil available for use for construction of above-ground structures, since massive construction always results in considerable digging into the subsoil.

Key words: subsoil, underground structures, protection of subsoil, mine workings, 3D register, ecological safety, use of subsoil.

Постановка проблеми. Вивчення світового досвіду приводить до висновку про доцільність освоєння підземного простору для розміщення об'єктів різноманітного призначення. Зростання чисельності населення та обмеженість земельних ресурсів обумовлюють необ-

хідність освоєння просторових ресурсів надр, а досягнення науково-технічного прогресу надають таку можливість. Розміщення об'єктів різного призначення в підземному просторі, крім підвищення ефективності використання надр, економії території та збереження екологічної